

CƠ HỘI CHO THANH NIÊN TRONG NỀN KINH TẾ SỐ

Phạm Văn Phú¹

Tóm tắt: Kinh tế số là nền kinh tế vận hành trên nền tảng công nghệ số. Kinh tế số mở ra nhiều cơ hội cho thanh niên nhưng đồng thời cũng mang đến nhiều thách thức. Trong bài viết này, những cơ hội mà nền kinh tế số có thể mang đến cho thanh niên bao gồm: cơ hội việc làm; khởi nghiệp; nâng cao kiến thức kỹ năng; tăng sự kết nối và mở rộng mạng lưới; chăm sóc sức khỏe. Để tận dụng tối đa các cơ hội này đối với thanh niên, tác giả cũng đề xuất nhiều giải pháp, kiến nghị thiết thực.

Từ khóa: Cơ hội, Kinh tế số, Thanh niên.

Abstract: Digital economy is an economy that operates on a digital technology platform. The digital economy opens many opportunities up for young people but at the same time brings many challenges. In this article, the opportunities that the digital economy can bring to young people include: job opportunities; start a business; improve knowledge and skills; increase connectivity and expand networks; health care. To make the most of these opportunities for young people, the author also proposes many practical solutions and recommendations.

Keywords: Opportunity, Digital Economy, Youth, Young adults.

Nhận bài: 18/02/2025 **Gửi phản biện:** 23/02/2025 **Duyệt đăng:** 03/03/2025

1. Đặt vấn đề

Kinh tế số đang trở thành xu hướng chủ đạo trong phát triển kinh tế toàn cầu, mang lại nhiều cơ hội và thách thức cho các quốc gia, đặc biệt là đối với lực lượng lao động thanh niên. Kinh tế ảnh hưởng sâu rộng đến cách thức sản xuất, phân phối và tiêu dùng xã hội. Hiểu một cách đơn giản, kinh tế số là nền kinh tế vận hành, hoạt động chủ yếu dựa

trên công nghệ số, đặc biệt là các giao dịch điện tử tiến hành thông qua mạng Internet. Trong bối cảnh ấy, thanh niên đóng vai trò quan trọng, không chỉ vì họ là đối tượng sử dụng công nghệ một cách thành thạo mà còn vì khả năng sáng tạo và thích ứng nhanh với các thay đổi đang diễn ra nhanh chóng.

Nền kinh tế số đòi hỏi thanh niên cần có kỹ năng số, tư duy phản biện và khả năng

¹ Thạc sĩ, Trường Chính trị tỉnh Đắk Lắk

làm việc nhóm. Thanh niên cần phải được trang bị kiến thức về công nghệ thông tin và phân tích dữ liệu để đáp ứng nhu cầu của thị trường lao động hiện đại. Đồng thời, việc phát triển các chương trình đào tạo và khởi nghiệp cũng là yếu tố then chốt để phát huy khả năng của lực lượng lao động trẻ.

Với sự phát triển mạnh mẽ của kinh tế số, cụ thể là mạng lưới công nghệ thông tin và Internet, đã và đang mở ra nhiều cơ hội mới cho thanh niên. Kinh tế số cũng tạo ra nhiều mô hình kinh doanh mới. Các nền tảng thương mại điện tử, dịch vụ trực tuyến, và các ứng dụng di động ngày càng trở nên phổ biến, cho phép thanh niên thực hiện nhiều hoạt động hiệu quả với chi phí giảm đáng kể. Cần phải nhấn mạnh rằng kinh tế số đã mở ra cho thanh niên nhiều cơ hội mà nền kinh tế trước đây chưa từng hoặc khó có thể mang lại.

2. Phương pháp nghiên cứu

Phương pháp phân tích tổng hợp tài liệu được sử dụng làm nền tảng xuyên suốt quá trình nghiên cứu. Tác giả tiến hành thu thập các tài liệu thứ cấp từ các nguồn đáng tin cậy như sách, báo cáo nghiên cứu và các tài liệu trực tuyến có liên quan đến nền kinh tế số và vai trò của thanh niên. Quá trình phân tích tài liệu giúp làm sáng tỏ các khái niệm, lý thuyết và các kết quả nghiên cứu trước đó, từ đó cung cấp cơ sở lý luận cho việc xác định những cơ hội mà nền kinh tế số mang lại cho thanh niên. Cùng với đó, việc tổng hợp và đối chiếu các quan điểm khác nhau được thực hiện có hệ thống, đảm bảo tính khách quan và khoa học. Các phương pháp này góp phần tạo nên cái nhìn toàn diện và sâu sắc về vấn đề nghiên cứu, đồng thời là cơ sở cho các đề xuất giải pháp trong bài viết.

3. Kết quả và bình luận

Trong bối cảnh toàn cầu hóa và sự phát triển mạnh mẽ của công nghệ thông tin, việc tham gia vào nền kinh tế số không chỉ mang lại lợi ích cá nhân mà còn góp phần vào sự phát triển chung của xã hội. Dưới đây sẽ là một số cơ hội lớn mà thanh niên có thể khai thác từ nền kinh tế năng động này.

3.1. Cơ hội về việc làm

Nền kinh tế số tạo ra một môi trường làm việc linh hoạt với nhiều hình thức việc làm khác nhau. Sự chuyển dịch từ nền kinh tế truyền thống sang nền kinh tế số không chỉ thay đổi cách thức sản xuất và tiêu thụ hàng hóa mà còn mở ra những hướng đi mới trong tìm kiếm việc làm và phát triển nghề nghiệp. Thanh niên có thể tìm kiếm công việc trong các lĩnh vực như công nghệ thông tin, thương mại điện tử, marketing trực tuyến và phát triển ứng dụng. Với sự bùng nổ của các doanh nghiệp khởi nghiệp và doanh nghiệp công nghệ, nhu cầu tuyển dụng lao động trẻ năng động, sáng tạo ngày càng cao. Điều này không chỉ giúp thanh niên có nhiều lựa chọn nghề nghiệp mà còn dễ dàng thay đổi lĩnh vực nếu muốn.

Bên cạnh đó, kinh tế số đã tạo ra những ngành nghề mới mà trước đây chưa từng tồn tại. Các lĩnh vực như công nghệ thông tin, marketing số, phân tích dữ liệu và phát triển ứng dụng di động đang trở thành những ngành nghề nổi bật, thu hút sự quan tâm của nhiều bạn trẻ. Theo nhiều nghiên cứu, nhu cầu nhân lực trong các lĩnh vực này sẽ tiếp tục gia tăng trong những năm tới, mở ra cơ hội cho thanh niên có kỹ năng phù hợp. Ngoài ra, nền kinh tế số cho phép thanh niên làm việc một cách linh hoạt hơn. Nhờ vào sự phát triển của các nền tảng trực tuyến, nhiều bạn trẻ có thể làm việc từ xa, tự do lựa

chọn thời gian và địa điểm làm việc. Điều này không chỉ giúp thanh niên cân bằng giữa công việc và cuộc sống cá nhân mà còn tạo điều kiện cho những thanh niên sống ở vùng sâu, vùng xa, vùng khó khăn có thể tiếp cận với các cơ hội việc làm hấp dẫn.

Cũng phải khẳng định rằng, nền kinh tế số cũng khuyến khích tinh thần khởi nghiệp. Các công nghệ như thương mại điện tử, mạng xã hội và ứng dụng di động đã tạo ra môi trường thuận lợi cho các bạn trẻ khởi nghiệp. Nhiều bạn trẻ đã tận dụng những công cụ này để xây dựng thương hiệu cá nhân, phát triển sản phẩm và dịch vụ của riêng mình. Các chương trình hỗ trợ khởi nghiệp từ chính phủ và các tổ chức phi chính phủ cũng giúp thanh niên có thêm nguồn lực và kiến thức để hiện thực hóa ý tưởng kinh doanh.

Tuy nhiên, cơ hội việc làm trong nền kinh tế số cũng đi kèm với những thách thức. Một trong những thách thức lớn nhất là sự cạnh tranh khốc liệt. Vì nền kinh tế số không giới hạn bởi địa lý, nên thanh niên không chỉ cạnh tranh với nhau trong nước mà còn với nhân lực toàn cầu. Việc thay đổi nhanh chóng của công nghệ cũng khiến nhiều kỹ năng trở nên lạc hậu. Ngoài ra, thị trường lao động trong nền kinh tế số ngày càng trở nên cạnh tranh hơn. Thanh niên thường phải đối mặt với sự khốc liệt trong việc tìm kiếm việc làm, đặc biệt là trong các lĩnh vực công nghệ thông tin, truyền thông và marketing số. Nhiều công việc yêu cầu kinh nghiệm và kỹ năng chuyên môn sâu, trong khi thanh niên thường thiếu cơ hội thực tập hoặc làm việc thực tế. Điều này tạo ra áp lực lớn lên tinh thần và tâm lý của thanh niên.

Sự dịch chuyển sang nền kinh tế số cũng dẫn đến sự gia tăng của lao động tự do và việc làm tạm thời. Mặc dù điều này mang

lại sự linh hoạt, nhưng nó cũng đi kèm với sự không chắc chắn về thu nhập và phúc lợi xã hội đối với thanh niên. Nhiều thanh niên có thể rơi vào tình trạng thất nghiệp hoặc không có công việc ổn định, ảnh hưởng đến khả năng tài chính và kế hoạch tương lai của họ.

3.2. Cơ hội khởi nghiệp trong lĩnh vực công nghệ số

Nhờ vào nền kinh tế số, các doanh nghiệp khởi nghiệp thanh niên có thể dễ dàng tiếp cận khách hàng mục tiêu thông qua các nền tảng trực tuyến như mạng xã hội, Website và các ứng dụng thương mại điện tử, sàn giao dịch trực tuyến. Những yếu tố này không chỉ giúp tiết kiệm chi phí quảng cáo mà còn tạo ra cơ hội để doanh nghiệp khởi nghiệp thanh niên, kết nối với khách hàng trên toàn cầu nhờ vào việc sử dụng các công cụ số. Nền kinh tế số mà cụ thể là nền tảng số đã cung cấp cho các doanh nghiệp khởi nghiệp thanh niên khả năng thu thập và phân tích dữ liệu một cách hiệu quả. Bằng việc sử dụng các phần mềm phân tích dữ liệu, các doanh nghiệp khởi nghiệp thanh niên có thể hiểu rõ hơn về nhu cầu và hành vi của khách hàng. Điều này giúp họ tối ưu hóa sản phẩm và dịch vụ, từ đó nâng cao trải nghiệm khách hàng và tăng cường lòng trung thành của khách hàng với các sản phẩm, dịch vụ của thanh niên. Đặc biệt, nền kinh tế số cũng thúc đẩy sự sáng tạo và đổi mới của thanh niên. Các công nghệ mới như trí tuệ nhân tạo, Blockchain và Internet vạn vật đang mở ra những lĩnh vực mới cho các doanh nghiệp khởi nghiệp. Các Startup thanh niên có thể phát triển các giải pháp trí tuệ nhân tạo để tự động hóa quy trình làm việc, hoặc sử dụng Blockchain để đảm bảo tính minh bạch và an toàn cho các giao dịch trực tuyến. Những đổi mới này không chỉ giúp doanh nghiệp khởi nghiệp thanh niên tối ưu hóa quy trình

hoạt động mà còn tạo ra giá trị gia tăng cho khách hàng.

3.3. Cơ hội nâng cao kiến thức và kỹ năng

Cần phải nhấn mạnh, nền kinh tế số mở ra một “chân trời” kiến thức khổng lồ thông qua Internet và mạng xã hội. Con người nói chung và thanh niên nói riêng ngày nay không còn bị giới hạn bởi sách vở hay bài giảng truyền thống mà họ có thể truy cập vào hàng triệu khóa học trực tuyến, video hướng dẫn và tài liệu nghiên cứu từ khắp nơi trên thế giới với nhiều bài học trong đó là miễn phí. Các nền tảng học trực tuyến đã giúp thanh niên có thể học hỏi từ những giảng viên, chuyên gia hàng đầu thế giới, khu vực mà không cần phải đi đâu xa. Điều này không chỉ giúp tiết kiệm thời gian mà còn tạo điều kiện cho việc học tập của thanh niên trở nên linh hoạt hơn, phù hợp với lịch trình cá nhân hơn.

Ngoài ra, nền kinh tế số còn khuyến khích tinh thần khởi nghiệp trong giới trẻ. Sự phát triển của các nền tảng thương mại điện tử và mạng xã hội đã giúp thanh niên có thể dễ dàng khởi tạo doanh nghiệp riêng mà không cần nhiều vốn đầu tư ban đầu. Thanh niên có thể bán sản phẩm, cung cấp dịch vụ hoặc tạo ra nội dung trực tuyến của riêng mình. Điều này không chỉ giúp thanh niên kiếm tiền mà còn rèn luyện kỹ năng quản lý, tiếp thị và giao tiếp. Việc khởi nghiệp trong môi trường số còn giúp thanh niên học hỏi từ thất bại một cách nhanh chóng và hiệu quả hơn. Các công việc trong lĩnh vực số không chỉ mang lại thu nhập cao mà còn giúp thanh niên phát triển kỹ năng chuyên môn và nâng cao khả năng cạnh tranh trên thị trường lao động. Đặc biệt, nền kinh tế số cũng đóng vai trò trong việc kết nối thanh niên với nhau và với các chuyên gia trong các ngành, lĩnh

vực. Các mạng xã hội chuyên nghiệp hiện nay cho phép thanh niên xây dựng mối quan hệ, chia sẻ kiến thức và học hỏi từ những người đi trước từ khắp các quốc gia trên thế giới. Sự kết nối này không chỉ tạo ra cơ hội nghề nghiệp cho thanh niên mà còn giúp họ mở rộng tầm nhìn và phát triển tư duy sáng tạo.

3.4. Cơ hội về kết nối và mở rộng mạng lưới

Trong nền kinh tế số, việc kết nối giữa con người, tổ chức với nhau trở nên dễ dàng hơn bao giờ hết. Các nền tảng trực tuyến như mạng xã hội, diễn đàn và các ứng dụng giao tiếp cho phép mọi người kết nối với nhau không chỉ trong một quốc gia mà còn trên toàn cầu. Điều này mở ra khả năng hợp tác giữa các doanh nghiệp và cá nhân từ nhiều lĩnh vực khác nhau, từ công nghệ, y tế đến giáo dục. Một trong những ví dụ điển hình là việc các doanh nghiệp nhỏ (chẳng hạn như các doanh nghiệp khởi nghiệp thanh niên) có thể tiếp cận thị trường quốc tế thông qua các trang thương mại điện tử. Nhờ vào mạng lưới Internet, thanh niên có thể quảng bá sản phẩm của mình đến với khách hàng ở khắp nơi, từ đó gia tăng doanh thu và mở rộng quy mô hoạt động.

Việc mở rộng mạng lưới trong nền kinh tế số cũng rất quan trọng. Sự gia tăng của các công cụ trực tuyến đã cho phép người dùng nói chung và thanh niên nói riêng tạo ra và quản lý các mối quan hệ kinh doanh, quan hệ xã hội một cách hiệu quả hơn. Các sự kiện trực tuyến, hội thảo, và buổi gặp mặt ảo giúp mọi người có thể giao lưu, chia sẻ ý tưởng và kinh nghiệm mà không bị giới hạn bởi khoảng cách địa lý như trước đây. Hơn nữa, việc sử dụng các công cụ phân tích dữ liệu cũng giúp doanh nghiệp khởi nghiệp thanh niên hiểu rõ hơn về khách hàng của mình, từ

đó tạo ra các chiến lược tiếp thị phù hợp hơn.

Nền kinh tế số đã xóa nhòa ranh giới địa lý, cho phép thanh niên kết nối và làm việc với những người từ khắp nơi trên thế giới. Điều này không chỉ mở ra cơ hội việc làm quốc tế mà còn giúp thanh niên tiếp cận với những ý tưởng mới, xóa nhòa khác biệt văn hóa, từ đó phát triển bản thân và tư duy sáng tạo. Việc tham gia vào các dự án toàn cầu cũng giúp thanh niên nâng cao khả năng giao tiếp và hợp tác.

Tuy nhiên, sự cạnh tranh ngày càng gia tăng và việc duy trì mối quan hệ trong một mạng lưới siêu lớn có thể trở nên khó khăn. Ngoài ra, vấn đề bảo mật thông tin cũng trở thành một mối quan tâm lớn. Tình trạng mất an toàn thông tin cá nhân đang ngày càng trở nên phổ biến và trở thành mối lo ngại không chỉ của riêng thanh niên mà còn của bất cứ người dùng mạng nào.

3.5. Cơ hội về chăm sóc sức khỏe

Một trong những lợi ích lớn nhất mà nền kinh tế số mang lại cho thanh niên là khả năng truy cập thông tin sức khỏe một cách dễ dàng và nhanh chóng. Thanh niên có thể tìm kiếm trên Internet thông tin về chế độ dinh dưỡng, luyện tập thể thao và các vấn đề sức khỏe khác chỉ trong tích tắc. Các ứng dụng di động về sức khỏe ngày càng trở nên phổ biến, cho phép thanh niên theo dõi sức khỏe của mình, từ việc kiểm soát cân nặng đến việc theo dõi nhịp tim. Nền kinh tế số cũng đã thúc đẩy sự phát triển của các dịch vụ tư vấn sức khỏe trực tuyến. Thanh niên có thể dễ dàng kết nối với các chuyên gia y tế thông qua các nền tảng trực tuyến mà không cần phải đến bệnh viện. Điều này không chỉ tiết kiệm thời gian mà còn giúp thanh niên nhận được sự chăm sóc kịp thời và hiệu quả hơn. Việc tư vấn trực tuyến còn giúp xóa bỏ

rào cản về địa lý, đặc biệt là đối với những người sống ở vùng nông thôn hoặc khu vực khó khăn.

Cũng nhờ vào nền kinh tế số mà nhiều lối sống lành mạnh cũng được hình thành trong thanh niên thông qua các ứng dụng di động và mạng xã hội. Các nền tảng như Instagram hay Facebook với nhiều người sáng tạo nội dung thường xuyên chia sẻ các câu chuyện thành công về sức khỏe, chế độ ăn uống và tập luyện, từ đó tạo động lực cho thanh niên tham gia vào các hoạt động thể chất. Các thử thách về sức khỏe trên mạng xã hội cũng là một cách thú vị để khuyến khích mọi người tham gia vào các hoạt động thể dục thể thao. Bên cạnh đó, các ứng dụng hỗ trợ sức khỏe tâm thần giúp người dùng nhận diện và quản lý căng thẳng, lo âu và trầm cảm. Việc chia sẻ kinh nghiệm và hỗ trợ lẫn nhau trên mạng xã hội cũng giúp thanh niên cảm thấy bớt cô đơn và có thể tìm thấy sự đồng cảm từ những người khác.

4. Kết luận

Nền kinh tế số mang lại nhiều cơ hội cho thanh niên, từ việc làm, khởi nghiệp, đến nâng cao kỹ năng, mở rộng mạng lưới xã hội và chăm sóc sức khỏe. Để tận dụng tối đa những cơ hội này, thanh niên cần chủ động học hỏi, nắm bắt xu hướng và phát triển bản thân. Chỉ khi đó, họ mới có thể trở thành những người dẫn dắt trong kỷ nguyên số. Để nâng cao cơ hội của thanh niên trong nền kinh tế số, cần tập trung một số giải pháp sau:

Một là, khuyến khích thanh niên tham gia các khóa học trực tuyến về công nghệ thông tin, lập trình, marketing số và quản lý dự án.

Hai là, tổ chức các chương trình đào tạo nghề cho thanh niên phù hợp với nhu cầu

thị trường.

Ba là, cung cấp đủ nguồn vốn, người hướng dẫn và tư vấn cho các ý tưởng khởi nghiệp của thanh niên.

Bốn là, phát triển các không gian làm việc chung để thanh niên có cơ hội kết nối và hợp tác phát triển.

Năm là, tạo ra các mạng lưới kết nối giữa thanh niên và các chuyên gia trong ngành để học hỏi và chia sẻ kinh nghiệm.

Sáu là, tổ chức các cuộc thi khuyến khích ý tưởng sáng tạo, khởi nghiệp và ứng dụng công nghệ.

Bảy là, hỗ trợ thanh niên trong việc phát triển và thương mại hóa sản phẩm của họ.

Tám là, có những cơ chế, chính sách ưu đãi thuế và hỗ trợ tài chính cho doanh nghiệp khởi nghiệp do thanh niên điều hành.

Chín là, tăng cường hợp tác với các tổ chức quốc tế để học hỏi và tiếp cận công nghệ mới.

Mười là, thực hiện các chiến dịch truyền thông để nâng cao nhận thức của thanh niên về cơ hội và thách thức trong nền kinh tế số.

Bằng cách triển khai những giải pháp này, thanh niên có thể nâng cao năng lực, tìm kiếm cơ hội việc làm tốt hơn và đóng góp tích cực vào sự phát triển của nền kinh tế số, nước nhà trong tương lai.

Tài liệu tham khảo

1. Nguyễn Tuấn Anh (2024), *Tiềm năng và cơ hội tham gia, phát triển kinh tế số của thanh niên hiện nay*, Đề tài cấp Bộ, đã nghiệm thu năm 2024.
2. Tô Trung Thành (2021), *Năng suất lao động của Việt Nam trong bối cảnh kinh tế số (Sách chuyên khảo)*, NXB. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội.